

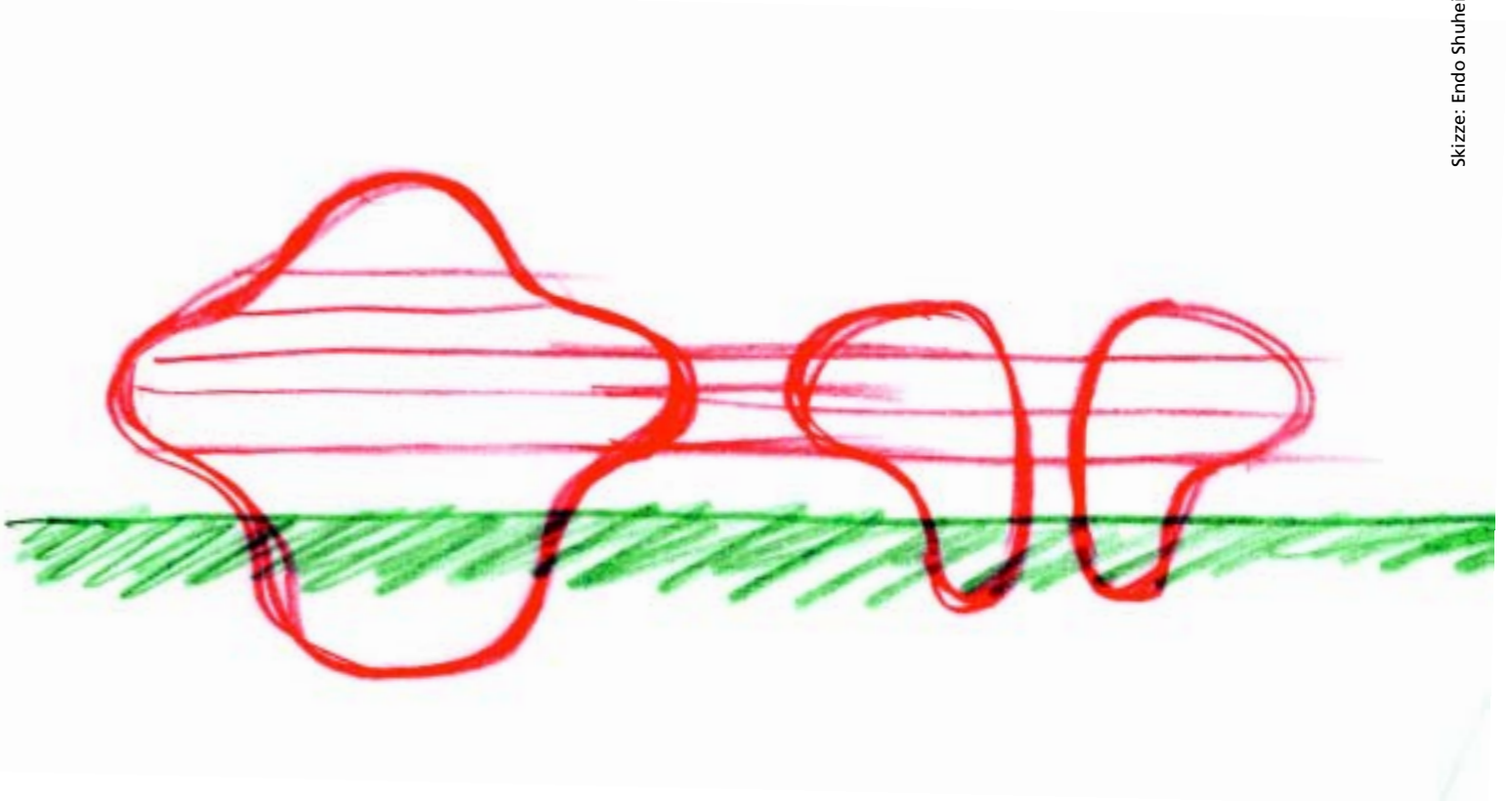

architektur raum konstruktion

[ark] 04/2009

3LHD, AI - DESIGN, Daniel Libeskind, Lundgaard & Tranberg Arkitekter, Shuhei Endo Architect Institute, Wingårdhs Arkitektkontor

sto

Skizze: Endo Shuhei Architect Institute

Forest destruction is responsible for 20% of the world's greenhouse gas emissions. Protect the forests. Save the climate.
GREENPEACE
www.greenpeace.org

Greenpeace is an independent global campaigning organization that acts to change attitudes and behaviour, to protect and conserve the environment and to promote peace. It comprises 28 independent national/regional offices in over 40 countries across Europe, the Americas, Africa, Asia and the Pacific, as well as a co-ordinating body, Greenpeace International. We depend on the donations of individual supporters to carry our peaceful campaign to protect the environment. Support us at www.greenpeace.org/suporte

Das Wasserkraftwerk am Winnebach in Dörfel symbolisiert einen aus der Felswand herausgebrochenen Steinquader. Umlaufende Lichtbänder aus Glas unterstreichen die brüchige Materialität des Gesteins.

Patrik Pedó und Juri Pobitzer lernten sich bereits während des Studiums kennen und gründeten zusammen das Architekturbüro Monovolume.

Monovolume, Bozen, IT

Patrik Pedó und Juri Pobitzer

Patrik Pedó wurde 1973 in Bozen, Juri Pobitzer 1974 in Meran geboren. Beide studierten Architektur an der Universität Innsbruck, Patrik Pedó zudem an der „La Sapienza“ in Rom. Anschließend arbeiteten sie in verschiedenen Architekturbüros in Bozen, Meran, Innsbruck und Graz. Nach mehreren erfolgreich verlaufenen, gemeinsam durchgeführten Wettbewerben, gründeten sie 2003 das Architekturbüro Monovolume. In vielen Veröffentlichungen ist die monolithische Architektur des jungen Büros bereits dokumentiert.

Unserer Meinung nach ist das Ornament kein Anzeichen einer unzivilisierten Kultur. Es ist richtig – wie es Adolf Loos bereits beschrieben hat –, dass Ornamente und deren Fertigung viel Zeit beanspruchen und übersetzt in unsere heutige Epoche ein sehr kostspieliges Gestaltungselement sind. Seit einiger Zeit zeichnet sich aber in der Architektur wieder ein Trend hin zum Ornament ab. Statische Strukturen werden als Ornamente ausgebildet, Struktur und Material werden zur ornamentalen Einheit, das Ornament wird in das Bauwerk integriert. Dies ist in einigen Beispielen überaus gut gelungen und konstruktiv optimal gelöst worden. Sehr oft sind es allerdings überflüssige Strukturen, die als statisch notwendige Konstruktion verkauft werden, jedoch lediglich modisches Dekor sind. Heutzutage werden Ornamente aber auch eingesetzt, um auf kulturelle und geschichtliche Hintergründe, auf Kulturen, Völker und Geschichte zu verweisen, um mehr Individualität zu schaffen, die Architektur zu kennzeichnen, abzuheben und damit einer Globalisierung entgegenzuwirken. Außerdem werden Gebäude sicherlich auch deshalb zunehmend „tätowiert“, weil die technischen Voraussetzungen dafür gegeben sind.

In unserer Architektur ist das Ornament als reine Oberflächengestaltung der Fassade allerdings kein vordergründiges Thema, da wir die Fassade nicht als selbstständiges Element am Gebäude betrachten. Vielmehr ist sie ein Teil des Gesamten, verschmilzt mit Dach, Decke und Wand. Die Übergänge zwischen den Bauteilen sind fließend und nicht klar abgrenzbar. Ornamente finden in unserer Architektur nur dann Platz, wenn der Spielraum dafür gegeben ist. Aufgesetztes Dekor oder sinnlose Kosmetik vermeiden wir.

Wir arbeiten mit verschiedensten Materialien, jeweils angepasst an die diversen Bauaufgaben, und versuchen mit Struktur (klaren Linien) und Oberfläche (Material) unsere Architektur zu gestalten. Einer Tätowierung oder Ornamentik verschließen wir uns zwar nicht. Doch unserer Meinung nach kann man Individualität auch ohne „Verschnörkelungen“ erreichen. Durch die Neuinterpretation und das Hinterfragen von konventionellen Vorgaben und Traditionen können neue Wege begangen werden, um innovative Architekturlösungen zu schaffen und sie mit dem Ort und den jeweiligen Anforderungen der Bauaufgabe zu vereinen.

The hydroelectric power station on the Winnebach in Dörfel symbolises a block of stone which has broken off a cliff. Glass strips of light running around the structure underscore the fragile materiality of the stone.

Patrik Pedó and Juri Pobitzer, who got to know each other at university, set up the Monovolume architectural firm together.

Simon Constantini, Brixen, IT

Monovolume, Bozen, IT

Patrik Pedó

Patrik Pedó was born in Bozen in 1973. He studied architecture at the University of Innsbruck and at "La Sapienza" in Rome, following which he worked in various architectural firms in Bozen, Innsbruck and Graz. After successfully taking part in a number of competitions on his own, Patrik Pedó joined forces with Juri Pobitzer to set up the Monovolume architectural firm in 2003. This agency's monolithic architecture has already been published in numerous venues.

We do not believe that ornamentation is the sign of an uncivilised culture. It is correct – just as Adolf Loos has written – that ornamentation and the production thereof take a great deal of time, and in today's terms this means they are a very expensive design element. Architecture has been undergoing a trend towards greater ornamentation for some time now. Load-bearing structures are designed to appear ornamental, structure and materials present an ornamental whole, and the ornamentation is integrated into the structure itself. There are a number of examples where this has been done quite successfully, resulting in optimum structural solutions. Very often, however, the result is superfluous structures which are passed off as being structural necessities, even though they are nothing more than stylish decoration. Today ornamentation is also used as an allusion to cultural and historical backgrounds, cultures, peoples and histories; to generate greater individuality; to give definition to the architecture and make it stand apart, and thus to combat globalisation. Something else which is certainly behind the increasing prevalence of "tattooing" buildings is the fact that

the technical prerequisites are in place. In our architecture, however, we do not place much focus on ornamentation in terms of simply designing the facade, as we do not view the facade as an independent part of the building; we see it as part of the whole, merging with the roof, ceilings and walls. Transitions between building components are fluid and cannot be easily distinguished. We only utilise ornamentation in our architecture when there is a place for it, and we avoid simply applying decoration of any sort that does not fulfil a purpose. We work with a wide variety of materials, always ensuring that they are suitable for the structural purpose at hand, and strive to use structures (clear lines) and surfaces (materials) in designing our architecture. While we certainly do not forswear tattooing or ornamentation in their entirety, we believe that it is possible to be individual without such "adornments". By scrutinising conventional specifications and traditions and interpreting them anew, we are able to take novel approaches towards creating innovative architectural solutions and reconciling them with the location and requirements of a particular building project.

La centrale hydraulique de Winnebach à Dörfel symbolise un bloc de pierre détaché de la paroi rocheuse. Des bandeaux lumineux en verre sur toute la périphérie soulignent la matérialité fragile de la roche.

Patrik Pedó et Juri Pobitzer se sont rencontrés pendant leurs études et ont créé ensemble le bureau d'architecture Monovolume.

Simon Constantini, Brixen, IT

Monovolume, Bolzano, IT Patrik Pedó et Juri Pobitzer

Patrik Pedó est né en 1973 à Bolzano. Il a étudié l'architecture à l'université d'Innsbruck et à « La Sapienza » de Rome avant de travailler dans différents bureaux d'architecture à Bolzano, à Innsbruck et à Graz. Lauréat indépendant de plusieurs concours, Patrik Pedó fonde en 2003 avec Juri Pobitzer le bureau d'architecture Monovolume. L'architecture monolithique de ce jeune bureau a déjà fait l'objet de nombreuses publications.

A notre avis, l'ornementation n'est pas le signe d'une civilisation dépourvue de culture. Il est exact de dire – comme l'avait déjà fait Adolf Loos – que les ornements et leur réalisation prennent beaucoup de temps et constituent donc à notre époque un élément d'agencement très coûteux. Depuis quelque temps, on observe toutefois dans l'architecture une tendance au retour des ornements. Des structures statiques sont utilisées comme ornements, la structure et la matière fusionnent en une unité ornementale, l'ornementation est intégrée dans l'ouvrage. Certains exemples particulièrement réussis et apportant des solutions constructives optimales illustrent cette tendance. Très souvent, il ne s'agit toutefois que de structures superflues, prétendument nécessaires sous l'angle statique, mais qui ne sont en fait qu'un décor à la mode. Les ornements sont aussi utilisés aujourd'hui pour des raisons culturelles et historiques, pour renvoyer à des cultures, des peuples et des périodes de l'histoire, pour apporter une touche plus personnalisée, pour signer l'architecture, la faire ressortir, et s'opposer ainsi à la mondialisation. La prolifération des « tatouages » sur les bâtiments s'explique en outre certainement par le fait que les conditions techniques requises sont aujourd'hui réunies.

Dans notre architecture, l'ornementation en tant que simple agencement de surface de la façade n'est pas notre priorité, car nous ne considérons pas la façade comme un élément autonome du bâtiment. Elle fait plutôt partie intégrante de l'ensemble, fusionne avec le toit, les plafonds et les murs. Les transitions entre les composants sont fluides et difficiles à cerner. L'ornementation ne trouve sa place dans notre architecture que si la marge de manœuvre nécessaire à cet effet est garantie. Nous évitons les décors rapportés ou la cosmétique dénuée de sens.

Nous utilisons les matériaux les plus variés, chacun étant adapté aux différentes tâches à exécuter, et nous essayons de créer une architecture présentant une structure (des lignes claires) et une surface (la matière). Nous ne rejetons certes pas le tatouage ou l'ornementation, mais nous pensons qu'il est possible d'obtenir un résultat personnalisé « sans fioritures ». La réinterprétation et le réexamen des données conventionnelles et des traditions pourraient déboucher sur de nouvelles voies permettant de créer des solutions architecturales innovantes et de les harmoniser avec le lieu et les exigences respectives de la construction.

La planta hidroeléctrica junto al Winnebach en Dörfel simboliza un bloque de piedra arrancado de la pared de roca. Unas bandas acristaladas de iluminación circundantes subrayan la frágil materialidad de la piedra.

Patrik Pedó y Juri Pobitzer se conocieron mientras estudiaban y fundaron juntos el estudio de arquitectura Monovolume.

Simon Constantini, Brixen, IT

Monovolume, Bolzano, IT

Patrik Pedó y Juri Pobitzer

Patrik Pedó nació en Bolzano en 1973. Estudió arquitectura en la universidad de Innsbruck y en "La Sapienza", en Roma. Al finalizar, trabajó en varios estudios de arquitectura en Bolzano, Innsbruck y Graz. En 2003, tras participar con éxito en varios concursos de manera independiente, Patrik Pedó fundó, junto con Juri Pobitzer, el estudio de arquitectura Monovolume. La arquitectura de estilo monolítico de este joven estudio ya aparece documentada en numerosas publicaciones.

En nuestra opinión, el ornamento no es indicador de una cultura por civilizar. Es cierto - tal como decía Adolf Loos - que el ornamento y su elaboración requieren mucho tiempo y, en la época actual suponen un elemento de diseño muy costoso. Sin embargo, desde hace algún tiempo se vuelve a observar en la arquitectura una tendencia al ornamento. Las estructuras estáticas se diseñan como ornamentos, la estructura y el material se convierten en una unidad ornamental, el ornamento se integra en la construcción. En algunos ejemplos, el resultado es bueno y se han logrado soluciones óptimas desde el punto de vista constructivo. Sin embargo, a menudo se trata de estructuras superfluas, que se venden como un diseño estáticamente necesario, pero que sólo son decoraciones que obedecen a la moda. En la actualidad, también se emplean ornamentos como referencia a un transfondo cultural e histórico, a culturas, pueblos e historias, para lograr una mayor individualidad, identificar y elevar la arquitectura, contrarrestando con ello la globalización. Además, los edificios también se están "tatuando" cada vez más porque la tecnología lo permite.

En nuestra arquitectura no damos prioridad al ornamento como mero objeto de diseño superficial de la fachada, porque no consideramos que la fachada sea un elemento independiente del edificio. Forma parte del conjunto, se funde con el tejado, la cubierta y las paredes. Las transiciones entre los distintos componentes son fluidas y no son claramente delimitables. En nuestra arquitectura el ornamento sólo cabe allí donde se genera un espacio para él. Evitamos las decoraciones superpuestas o la cosmética sin sentido. Trabajamos con los más diversos materiales, adaptados siempre a la obra encargada, y tratamos de crear nuestra arquitectura con estructuras (líneas claras) y superficies (materiales). Pero no excluimos el tatuaje o el ornamento. En nuestra opinión, también se puede lograr la individualidad sin "adornos". Mediante la reinterpretación y el cuestionamiento de las especificaciones convencionales y las tradiciones se pueden abrir nuevas vías para lograr soluciones arquitectónicas innovadoras y conectarlas con el lugar y los requisitos de cada obra.

Hidrocentrala de pe Winnebach din Dörfel simbolizează un cub de piatră ce se desprinde din peretele de stâncă. Benzile luminoase din sticlă ce înconjoară construcția subliniază materialitatea casantă a pietrei.

Patrik Pedó și Juri Pobitzer s-au cunoscut încă din timpul studiului și au pus împreună bazele biroul de arhitectură Monovolume.

Simon Constantini, Brixen, IT

Monovolume, Bolzano, IT Patrik Pedó și Juri Pobitzer

Patrik Pedó s-a născut în 1973 în Bolzano. A studiat arhitectura la Universitatea Innsbruck și la "La Sapienza" din Roma. Ulterior, a lucrat la diferite birouri de arhitectură din Bolzano, Innsbruck și Graz. După mai multe licitații câștigate pe cont propriu, Patrik Pedó a înființat în 2003 împreună cu Juri Pobitzer, biroul de arhitectură Monovolume. Arhitectura monolitică a tânărului birou este descrisă în multe publicații.

După părerea noastră, ornamentul nu este un semn al unei culturi necivilizate deși este adevărat – cum a descris deja Adolf Loos – că ornamentele și execuția lor solicită mult timp și, transpuse în epoca noastră, sunt un element de structurare costisitor. De ceva timp, însă, în arhitectură se conturează din nou o tendință spre ornament. Structurile de rezistență sunt construite ca niște ornamente, structura și materialul devin o unitate ornamentală, astfel ornamentul este integrat în construcție. Acest lucru a reușit deosebit de bine în câteva cazuri și s-a rezolvat optim din punct de vedere constructiv. E drept că adesea sunt structuri inutile, comercializate ca și construcții necesare din punct de vedere al rezistenței, dar care sunt doar un decor modic. Astăzi ornamentele sunt utilizate și pe fond cultural și istoric, pentru a face trimiteri la culturi, popoare și istorie, cu scopul de a crea mai multă individualitate, pentru a distinge arhitectura, pentru a o diferenția și astfel pentru a reacționa împotriva globalizării. În afară de aceasta, clădirile sunt tot mai intens "tatuare" și pentru că există premisele tehnice pentru acest lucru. În arhitectura noastră, ornamentul ca formă de suprafață a fața-

dei nu este cu siguranță un pretext, deoarece noi nu considerăm fațada ca element autonom al clădirii. Mai mult, ea este o parte a întregului, contopită cu acoperișul, planșeul și peretele. Trecherile dintre componente sunt cursive și neclar delimitate. Ornamentele își găsesc loc în arhitectura noastră numai atunci când există spațiu pentru ele. Noi evităm un decor aplicat sau o cosmetică fără rost. Lucrăm cu cele mai diferite materiale, însă fiecare adaptat la diversele teme ale construcției și încercăm să ne alcătuim arhitectura prin structură (linii clare) și suprafață (material). Nu avem nimic împotriva unei tatuări sau a unei ornamentații. Însă după părerea noastră, individualitatea poate fi obținută și fără "înflořituri". Prin reinterpretarea și punerea sub semnul întrebării a datelor convenționale și a tradițiilor pot fi urmate căi noi, pentru a crea soluții arhitecturale inovatoare și pentru a le uni cu locul și cerințele specifice fiecărei construcții în parte.

Hidrocentrala na Winnebachu u Dörfllu simbolizira kamenu kocku koja je izbila iz stijene. Obodne svijetle trake od stakla podcrtavaju krhku materijalnost kamenja.

Patrik Pedó i Juri Pobitzer upoznali su se već tijekom studija, te su zajedno osnovali arhitektonski ured Monovolume.

Simon Constantini, Brixen, IT

Monovolume, Bolzano, IT Patrik Pedó i Juri Pobitzer

Patrik Pedó rođen je 1973. godine u Bolzanu. Studirao je arhitekturu na Sveučilištu Innsbruck i na rimskom sveučilištu La Sapienza. Zatim je radio u različitim arhitektonskim uredima u Bolzanu, Innsbrucku i Grazu. Nakon nekoliko uspješno provedenih natječajeva, Patrik Pedó zajedno s Jurijem Pobitzerom 2003. godine osniva arhitektonski ured Monovolume. U mnogim publikacijama je dokumentirana monolitna arhitektura ovog mladog ureda.

Smatramo da ornament nije znak neke necivilizirane kulture. Točno je, kao što je Adolf Loos već kazao, da ornament i njihova izrada zahtijevaju mnogo vremena, te su zbog toga sa stajališta naše današnje epohe, vrlo skupocjen oblikovni element. Od prije nekog vremena, međutim, u arhitekturi se počinje ponovno nazirati trend sklon ornamentu. Statičke strukture oblikuju se kao ornament, struktura i materijal postaju ornamentalna jedinica, ornament se integrira u građevinu. To je u nekim primjerima vrlo dobro uspjelo i konstruktivno optimalno riješeno. No, vrlo često radi se o suvišnim strukturama, koje se prodaju kao statički potrebna konstrukcija, ali su zapravo samo modni ukras. Danas se međutim ornament koristi i onda, kada se želi upozoriti na kulturnu i povijesnu pozadinu, na kulture, narode i povijest, ne bi li se stvorilo više individualnosti, ne bi li se arhitektura nekako označila, izdigla te suprotstavila globalizaciji. Pored toga, zgrade se sigurno sve više „tetoviraju“ i zbog toga jer postoje tehnički preduvjeti za takvo što.

U našoj je arhitekturi ornament čisto oblikovanje površina pročelja, što ga međutim ne izdvaja kao nešto što treba stajati u

prvom planu, budući da pročelje ne promatramo kao samostalni element na zgradi. Baš naprotiv, ono je dio cjeline, stapa se s krovom, stropom i zidom. Prijelazi između građevinskih elemenata su blagi i nisu jasno razgraničeni. Ornamenti pronalaze u našoj arhitekturi mjesto samo onda, ako za to postoji slobodan prostor. Mi svakako izbjegavamo nekakav nakalemljeni ukras ili besmisleni kozmetiku.

Radimo s najrazličitijim materijalima, koji su uvijek prilagođeni različitim graditeljskim zadacima, te pokušavamo strukturom (jasnim linijama) i površinom (materijalom) oblikovati svoju arhitekturu. Tetoviranje ili ornamentiku doduše ne isključujemo, premda smo mišljenja da se individualnost može postići i bez vitičastih šara. Novom interpretacijom i kritičkom provjerom konvencionalnih normativa i tradicija može se krenuti novim putevima, kako bi se stvorila inovativna arhitektonska rješenja koja će dobro objединiti lokaciju i zahtjeve koji se pojavljuju u sklopu pojedinog graditeljskog zadatka.